

Силабус
навчальної дисципліни
Класична механіка
2025-2026 навчальний рік

Освітньо-професійна програма: Середня освіта. Фізика
Спеціальність: 014.08 Середня освіта (Фізика та астрономія)
Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка
Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Викладач	Кандидат фізико-математичних наук, доцент, доцент кафедри фізики, математики та методики навчання Коломосць Ганна Геннадіївна
Посилання на сайт	http://bdpu.org/faculties/fmktto/structure-fmktto/kaf-fiz/composition-kaf-fiz/
Контактний тел.	+38(096) 024-51-53
Е-mail викладача:	kolombozgia@gmail.com
Графік консультацій	Вівторок, 14.00 – 15.20

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
6/180	30	30	120	екзамен

Семестр: 4-й.

Мова навчання: українська.

Ключові слова: матеріальна точка, радіус-вектор, швидкість, прискорення, шлях, переміщення, сила, робота, кінетична енергія, потенціальна енергія, імпульс, кількість руху, закони збереження, консервативні сили, віріал сил, момент сили, момент імпульсу, момент інерції.

Мета курсу: розкриття фізичних понять і означень величин, змісту моделей, законів, принципів, теорій, з яких формується цілісна сучасна фізична картина світу на основі вивчення класичної і сучасної механіки.

Предмет курсу: система наукових, методологічних і світоглядних знань, що складає основу класичної механіки як фундаментальної фізичної теорії, яка досліджує природу і закономірності явищ руху (емпіричні факти, фізичні поняття, моделі, принципи, закони) та їх практичне застосування.

Компетентності та програмні результати навчання:

<i>Компетентності:</i>	
ЗК-1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та застосування знань у практичних ситуаціях.

<i>ПК-1</i>	Здатність використовувати комплекс наукових знань з фізики та відповідний математичний апарат для опису і пояснення явищ природи, розуміння сучасної природничо-наукової картини світу.
<i>ПК-3</i>	Здатність виокремлювати істотні ознаки основних одиниць навчального змісту курсів фізики та астрономії (науковий факт, явище, поняття, величина, модель, закон, теорія, прилад, технічний пристрій); обґрунтовано обирати та застосовувати методи й засоби навчання, відповідний дидактичний матеріал для їх пояснення.
<i>ПК-5</i>	Здатність розв'язувати задачі з фізики та навчати учнів їх розв'язуванню.
<i>Програмні результати навчання:</i>	
<i>ПРН-1</i>	Класифікує і пояснює основні поняття, закони, теорії, загальну структуру, предмет і методи дослідження фізики, астрономії та методики їх навчання, місце і зв'язки в системі наук; історичні етапи розвитку та роль у житті суспільства і науково-технічному прогресі людства.
<i>ПРН-2</i>	Аналізує фізичні явища і процеси на основі наукових понять, принципів, законів і теорій із застосуванням відповідних математичних методів.
<i>ПРН-4</i>	Демонструє вміння розв'язувати задачі з різних розділів фізики, чітко й раціонально пояснює їх розв'язки.

Зміст курсу:

Змістовий модуль 1. Кінематика матеріальної точки

Тема 1. Прямолінійний рух матеріальної точки.

Тема 2. Криволінійний рух матеріальної точки. Рух по колу.

Змістовий модуль 2. Закони Ньютона

Тема 3. Закони Ньютона.

Тема 4. Наслідки законів Ньютона.

Змістовий модуль 3. Консервативні і неконсервативні сили

Тема 5. Робота та кінетична енергія.

Тема 6. Потенціальна енергія. Закон збереження енергії в механіці.

Змістовий модуль 4. Момент сили і момент імпульсу

Тема 7. Закон збереження моменту імпульсу.

Тема 8. Момент інерції.

Змістовий модуль 5. Гармонійні коливання

Тема 9. Кінематика гармонійних коливань.

Тема 10. Фізичний маятник.

Змістовий модуль 6. Всесвітнє тяжіння

Тема 11. Закони Кеплера.

Тема 12. Обчислення параметрів орбіт космічних тіл.

Методи навчання:

- методи організації навчально-пізнавальної діяльності студентів: словесні (розповідь, пояснення, бесіда, лекція, навчальна дискусія, диспут), наочні (ілюстрації, презентації), практичні (розв'язування задач) з використанням засобів дистанційного навчання (інтерактивні комп'ютерні відеоконференції, on-line консультації на базі освітніх платформ (Zoom, Classroom, Google Meet) та месенджерів (Telegram, Viber);

- пояснювально-ілюстративний; частково-пошуковий (евристичний); проблемний виклад навчального матеріалу; індуктивні, дедуктивні, метод аналогій, опитування, робота з науково-методичними джерелами, самостійна робота з електронним навчально-методичним комплексом.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): навчальний курс передбачає лекційні, семінарські і практичні заняття, самостійну та індивідуальну роботу здобувачів. За підсумками лекційних занять здобувачі мають підготувати відповідний конспект основних теоретичних питань навчального курсу. Семінарські і практичні заняття передбачають усне опрацювання теоретичного матеріалу та дискусію за темою, а також розв'язування практичних задач. Підготовка завдань до самостійних та індивідуальних робіт здійснюється у друкованому або електронному вигляді за визначеним шаблоном (формат MicrosoftWord або PowerPoint) та передбачає усне опитування здобувачів за певною темою та результатами самостійного розв'язування задач протягом семінарського заняття або на груповій/індивідуальній консультації. Для зручного опрацювання здобувачами змісту курсу передбачено використання навчально-методичних матеріалів, розташованих на платформі Moodle у відповідній вкладці сайту БДПУ.

Технічне і програмне забезпечення/обладнання, наочність:

технічне (комп'ютер, мультимедійний проектор); програмне (MicrosoftOffice: PowerPoint, Word, Moodle, репозитарій БДПУ); наочність (презентації у форматі PowerPoint).

Система оцінювання та вимоги:

<i>№ з/п</i>	<i>Вид роботи за темами (змістові модулі №1-6)</i>	<i>бали (денна та заочна форми навчання)</i>
1.	Правильне, сумлінне та охайне ведення конспектів лекцій, семінарських і практичних занять.	2
2.	Підготовка інформації/презентації та виступ на семінарському занятті, рівень володіння інформацією.	2
3.	Активна пізнавальна робота на семінарському і практичному занятті під час аналізу теоретичних питань та у процесі розв'язування задач.	2
4.	Розв'язання домашніх практичних задач.	2
5.	Виконання завдань самостійної роботи з наступним звітуванням у години індивідуальних консультацій викладача.	2
	<i>максимум за ЗМ №1-6:</i>	60
	<i>підсумковий модульний контроль (екзамен)</i>	40
	<i>Загалом:</i>	100

За підсумками навчання за один семестр здобувач вищої освіти може отримати 100 балів із розрахунку: 60 балів за поточне оцінювання, 40 – підсумковий контроль (у формі екзамену). Підсумкова кількість балів визначається за формулою:

$$Kб = T_1 + T_2 + \dots + ПМК = 100,$$

де *Kб* – загальна кількість балів, *T₁*, *T₂*, ... – кількість балів за темами, *ПМК* – кількість балів за підсумковий модульний контроль.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

<i>Оцінка за університетською шкалою</i>	<i>Оцінка за шкалою ECTS</i>
90 – 100	A
78 – 89	B
65 – 77	C
58 – 64	D
50 – 57	E
35 – 49	FX (з можливістю повторного складання)
1 – 34	F (з обов'язковим повторенням вивченням ОК)

Список рекомендованих джерел:

Основна:

1. Дущенко В.П., Кучерук І.М. Загальна фізика. Фізичні основи механіки. Молекулярна фізика і термодинаміка. – К.: Вища школа., 1993.- 431 с.
2. Бушок Г.Ф., Левандовський В.В., Півень Г.Ф. Курс фізики. Фізичні основи механіки. Електрика і магнетизм. – К.: Либідь., 1997, - 448 с.
3. Гаркуша І.П., Курінний В.П., Певзнер М.Ш. Збірник задач з фізики. – К.: Вища школа., 1995. – 333 с.
4. Дудик М.В., Діхтяренко Ю.В. Класична механіка: Навч. посібник. Умань.: ВПЦ УДПУ ім. Павла Тичини , 2015 – 160 с.
5. Слободянюк О.В. Механіка: Підручник. Київ.: ВПЦ «Київський університет», 2016. – 278 с.

Додаткова:

6. Андріяшик М.В., Вербицький Б.І., Король А.М. Курс фізики. Київ.: НВЦ «Фламенко», 2008 – 532 с.
7. Кучерук І.М., Горбачук І.Т., Луцик П.П. Механіка. Молекулярна фізика і термодинаміка. Київ.: «Техніка», 2006. – 537 с.

Інтернет-ресурси:

- Сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <http://www.mon.gov.ua>.
- Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти. URL: <http://www.mon.gov.ua>.

- Електронні версії підручників. URL: <https://imzo.gov.ua/pidruchniki/elektronni-versiyi-pidruchnikiv>.
- Навчальні програми з шкільного курсу фізики. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi>.
- Сайт “Шкільні підручники”. URL: <http://pidruchnyk.com.ua>.
- Сайт Підручники з фізики для вищих навчальних закладів. URL: <https://www.yakaboo.ua/ua/knigi/uchebnaja-literatura-pedagogika/studentam-i-aspirantam/fizika.html>.
- Інституційний депозитарій Бердянського державного педагогічного університету. Веб-ресурси. URL: <https://library.bdpu.org/elektronni-haluzevi-biblioteku>.